

REGLUGERÐ

um skipulag á fólksflutningum með bifreiðum.

1. gr.

Umferðarmáladeild fólksflutninga á landi hefur með höndum yfirumsjón og eftirlit með fólksflutningum með bifreiðum, er sérleyfi, undanþágu eða réttindi til hópferðaaksturs þarf fyrir, undir yfirstjórn samgönguráðuneytisins og annast útgáfu réttindaskírteina fyrir greindum akstri.

2. gr.

Sérleyfi til fólksflutninga á hverri einstakri leið veitir þeim aðila, sem starf-rækir sérleyfisferðirnar, rétt til þátttöku í hópferðaakstri með tveim bifreiðum án greiðslu hópferðaréttindagjalds. Auk þess fá sérleyfishafar rétt til að nota fasta-bifreiðar á sérleyfisleiðum sem varabifreiðar í hópferðum án greiðslu hópferðaréttindagjalds, þegar þær eru ekki bundnar í sérleyfisferðum. Óski sérleyfishafi þátttöku í hópferðaakstri með fleiri bifreiðum en að framan greinir, skal hann greiða fyrir það hópferðaréttindagjald, samanber 3. málsgrein þessarar greinar.

Þeir aðilar, sem öðlast réttindi til hópferðaaksturs, skulu greiða sérstakt hópferðaréttindagjald.

Upphæð gjaldsins skal vera krónur 500.00 — fimm hundruð krónur — á ári fyrir hvert sæti þeirra bifreiða, er hópferðaréttindin eru veitt fyrir, í bifreiðum frá 9—19 farþega. Krónur 10 000.00 — tíu þúsund krónur — á ári eða hluta úr ári fyrir hverja bifreið frá 20—30 farþega. Krónur 11 000.00 — ellefu þúsund krónur — á ári eða hluta úr ári fyrir hverja bifreið 31—40 farþega og krónur 12 000.00 — tólf þúsund krónur — á ári eða hluta úr ári fyrir hverja bifreið frá 41 til 60 farþega.

Hópferðaréttindagjaldið greiðist fyrirfram við móttöku hópferðaréttindaskírteinis.

3. gr.

Óheimilt er að aka hópferðir, ferðir á héraðsmót, fjölsóttar skemmtanir o. þ. l. með stærri bifreiðum en svo, að þær rúmi 8 farþega, nema hafa til þess sérstakt hópferðaleyfi fyrir hverri einstakri ferð.

Undanþegnar hópferðaleyfisskyldu eru hópferðir, ferðir á héraðsmót eða almennar skemmtanir innan hvers lögsagnarumdæmis. Bæjarfélög skulu í þessu sambandi teljast til þess lögsagnarumdæmis, sem næst þeim er.

Hópferðaleyfi má veita öllum sérleyfishöfum, svo og þeim öðrum, er hlotið hafa réttindi til hópferðaaksturs. Umferðarmáladeild annast útgáfu hópferðaleyfa, og ákveður gjaldskrá fyrir hópferðaakstur, að fengnum tillögum skipulagsnefndar fólksflutninga.

Hópferðaleyfi skal miðað við ákveðna ferð á ákveðinni leið.

Binda má leyfið við notkun ákveðinnar bifreiðar á ákveðinni leið.

Óheimilt er að auglýsa hópferðir eða sætaferðir nema að hafa til þess sérstakt leyfi frá umferðarmáladeild.

Í auglýstum hópferðum, þegar seld eru einstök sæti, er heimilt að nota farseðla, sem umferðarmáladeild gefur út til notkunar í slíkum ferðum, og gilda farseðlarnir þá jafnframt sem hópferðaleyfi.

4. gr.

Í hópferðaakstri er skylt að hafa jafnan hópferðaleyfi með í bifreiðinni eða farseðla frá umferðarmáladeild, sem jafnframt gilda sem hópferðaleyfi, sbr. 3. gr. Er skylt að sýna þau eftirlitsmönnum, ef þeir óska þess.

5. gr.

Sérleyfi til fólksflutninga skal miðast við ákveðnar leiðir. Í hverju sérleyfi skulu vera ákvæði um ferðatilhögun og fargjöld á sérleyfisleiðinni, svo og um póstflutninga. Sömuleiðis ákvæði er skylda sérleyfishafa til að halda uppi flutningum á leiðinni, svo lengi sem umferðarmáladeildin telur nauðsynlegt, og tíð leyfir og vegir teljast færir að álitu vegamálastjóra.

Nú er nokkur hluti sérleyfisleiðar ófær bifreiðum og er þá sérleyfishafi skyldur til að leita álits umferðarmáladeildarinnar, hvort halda skuli uppi flutningum á þeim hlutum leiðar, sem er fær bifreiðum. Sérleyfishafa er óheimilt að leggja niður eða fækka ferðum á sérleyfisleið án þess að hafa fengið til þess samþykki umferðarmáladeildarinnar.

Sérleyfi skal óframseljanlegt.

6. gr.

Umferðarmáladeildin annast innheimtu sérleyfisgjalds af sérleyfisferðum og leyfðum sætaferðum.

Sérleyfisgjaldið greiðist fyrirfram við móttöku farseðla eða hópferðaleyfa eða við kassauppgjör úr farseðlavélum, sem samþykktar eru af umferðarmáladeildinni.

7. gr.

Nú er veitt sérleyfi fyrir ákveðna leið, og má þá enginn annar en sá, er slíkt sérleyfi hefur fengið, halda uppi fólksflutningum á leiðinni eða kafla úr henni eftir föstum áætlunum, nema hafa til þess undanþágu frá ráðherra samkvæmt 1. gr. þessarar reglugerðar.

Áður en veitt er sérleyfi eða undanþága skal leita umsagnar skipulagsnefndar fólksflutninga um málið.

8. gr.

Umferðarmáladeildin setur, að fengnum tillögum skipulagsnefndar fólksflutninga og sérleyfishafa, ferðaáætlun og gjaldskrá á sérleyfisleiðum.

Við ákvörðun ferðaáætlana og gjaldskrár skal hafa hliðsjón af rökstuddum upplýsingum og tillögum frá sérleyfishöfum. Sérleyfishafi er skyldur til að fylgja áætlun um burtfarar- og komutíma, svo og gjaldskrá, er umferðarmáladeildin setur. Óski sérleyfishafi eftir breytingu á ferðaáætlun eða gjaldskrá, skal hann senda umferðarmáladeildinni skriflega beiðni um það, og ákveður hún, hvort gera skuli slíka breytingu. Umferðarmáladeildin getur hvenær sem er, ef sérstök ástæða er til, breytt ferðaáætlun og gjaldskrá, en leita skal þó áður álits viðkomandi leyfishafa. Ef flutningum seinkar eða ferðir falla niður af óviðráðanlegum ástæðum, skal sérleyfishafi þegar í stað tilkynna það umferðarmáladeildinni og tilgreina ástæður.

Nú vill sérleyfishafi ekki hlíta ákvörðun umferðarmáladeildar um ferðaáætlun eða gjaldskrá, og sker þá ráðherra úr, en leita skal þó áður álits skipulagsnefndar fólksflutninga. Skyldur er sérleyfishafi til að hlíta ákvörðun umferðarmáladeildar þar til ráðherra hefur skorið úr.

9. gr.

Sérleyfishafi er skyldur til að fullnægja flutningsþörfinni á þeirri leið, sem hann hefur sérleyfi á, eftir því sem tekið er fram í sérleyfi hans. Þar sem fleirum en einum er veitt sérleyfi til fólksflutninga á einhverri leið, má ákveða, að einn þeirra eða fleiri séu aðalsérleyfishafi, og ber hann eða þeir ábyrgð á, að flutningsþörfinni sé fullnægt, en hinir hafa aðeins þann takmarkaða rétt til ferða, sem ákveðinn er í sérleyfinu.

Farþegar skulu skyldir til að panta farseðla með minnst eins klukkutíma fyrirvara áður en áætlunarferð sérleyfisbifreiðar hefst, þegar um 40—100 km ferð er að ræða. En með þriggja klst. fyrirvara sé um lengri ferðir en 100 km að ræða. Hefjist slíkar ferðir fyrir kl. 11 árdegis, skal farþegum skylt að panta farseðla ekki seinna en kl. 19 kvöldið áður.

Hverjum farþega er heimilt að hafa í fari sínu, án sérstakrar greiðslu, farangur, er nemi allt að 20 kg að þyngd.

Sérleyfishafi er ekki skyldur að leggja til aukabifreið fyrir færri en 5 farþega á lengri leiðum en 100 km vegalengd.

10. gr.

Sérleyfishafi skal á aðalviðkomu- og endastöðum, svo og í sérleyfisbifreiðunum, birta ferðaáætlun og gjaldskrá með auglýsingum á hentugum stöðum.

11. gr.

Skylt skal sérleyfishöfum og þeim, er fá undanþágu ráðherra til fólksflutninga-aksturs, að afhenda öllum farþegum tölusetta farseðla, er gerðir séu eftir fyrirögn og undir eftirliti umferðarmáladeildarinnar. Farseðlar séu afhentir eigi síðar en um leið og farþegar stíga í bifreiðina. Skylt er farþegum að geyma farseðlana meðan á ferð stendur og sýna þá eftirlitsmönnum, sé þess krafist. Sérleyfishafi er skyldur til að láta umferðarmáladeildinni í té allar upplýsingar um tölu farþega, fjölda ferða, rekstrarreikninga og annað, er máli skiptir varðandi sérleyfisaksturinn, eftir fyrirætlum umferðarmáladeildarinnar á hverjum tíma.

12. gr.

Sérleyfishafa er skylt að flytja póst samkv. reglum og gjaldskrá, er ráðherra setur, að fengnum tillögum póst- og símamálastofnunar og skipulagsnefndar fólksflutninga. Er reglur eru settar og gjaldskrá samín, skal að svo miklu leyti sem við verður komið, hafa hliðsjón af rökstuddum upplýsingum frá sérleyfishöfum.

13. gr.

Skylt er sérleyfishafa, ef bifreið hans bílar eða verður ónothæf, að útvega aðra í hennar stað, sem umferðarmáladeild tekur gilda.

14. gr.

Skylt er sérleyfishafa og hópferðarréttindahafa að kaupa og halda við tryggingum fyrir bifreiðar sínar samkv. ákvæðum laga. Nær tryggingarskyldan einnig til bifreiða, sem skrásettar eru til vöruflytninga, en notaðar eru endrum og sinnum til fólksflutninga.

Sérleyfishafi og hópferðaréttindahafi, bifreiðastjórar þeirra og afgreiðslumenn skulu jafnan gæta þess að sýna farþegum lipurð og kurteisi í afgreiðslu og allri umgengni.

Kærur út af sérleyfisakstri og hópferðaakstri skulu sendar umferðarmáladeild skriflega.

Halda skal bifreiðum þrífalegum að utan og innan, eftir því sem við verður komið. Skal gæta þess, að áletrun á skrásetningarmerki sé jafnan vel læsileg. Sérleyfishafi er skyldur til að sjá um, að framan á bifreiðum hans í föstum áætlunarferðum sé merkt greinilega nafn leiðar, sem bifreiðin ekur.

15. gr.

Gæta skal þess að aka þannig, að vegunum sé hlíft við skemmdum eftir því, sem við verður komið. Þyki vegamálastjóra vegakafli liggja undir skemmdum af

akstri þungra bifreiða, getur umferðarmáladeildin í samráði við hann ákveðið, að áætlunarferðir skuli falla niður á meðan svo stendur á.

16. gr.

Leita skal álits skipulagsnefndar fólksflutninga um veitingu sérleyfa, hópferðaréttinda og undanþága, sem veittar eru til lengri tíma en eins mánaðar. Einnig um tilhögun ferða á sérleyfisleiðum og annað það, er máli skiptir í skipulagningu fólksflutninga.

17. gr.

Falli sérleyfi af einhverri ástæðu niður, tekur ráðherra að fengnum tillögum umferðarmáladeildar og skipulagsnefndar fólksflutninga, ákvörðun um, hvort veita skal aftur sérleyfi á sömu leið. Verði svo ákveðið, skal auglýsa sérleyfið til umsóknar, og skal í auglýsingunni tekið fram vegalengd, fjöldi ferða og fargjöld á leiðinni.

Umsækjandi skal í umsókn sinni skýra frá bifreiðakosti sínum og hvers konar bifreið hann hyggst nota til flutninganna.

18. gr.

Sérleyfishafa er skylt, á sérleyfistímabilinu, að fylgja ákvæðum laga um skipulag á fólksflutningum með bifreiðum og reglugerða og skilmála, sem settir eru samkvæmt þeim, svo og að hlíta breytingum, er gerðar kunna að verða, og þá einnig þeim breytingum er umferðarmáladeildin kann að gera á fjölda ferða almennt eða hjá einstökum sérleyfishöfum, svo og aðra tilhögun ferða á sérleyfistímabilinu.

Nú treystir sérleyfishafi sér ekki til að fullnægja skilmálum þeim, sem settir eru eða settir verða samkvæmt gildandi lögum eða reglugerðum, og skal hann þá tilkynna það umferðarmáladeildinni skriflega.

19. gr.

Heimilt er umferðarmáladeildinni að krefjast þess að fá aðgang að öllum reikningum og bókum sérleyfishafa, er við kemur sérleyfisflutningum.

Umferðarmáladeildin getur látið stöðva bifreiðar fyrirvaralaust, sé um eftirlit að ræða eða meint brot á sérleyfislögum.

Nú telur sérleyfishafi sig órétti beittan af öðrum, sem flutninga stunda, eða af þeim, sem flutninga nota, og skal hann þá senda skriflega umkvörtun til umferðarmáladeildar. Sé um brot að ræða á sérleyfislögum eða öðrum lögum eða reglugerðum, sendir umferðarmáladeildin málið til hlutaðeigandi lögum samkvæmt.

20. gr.

Brot á reglugerð þessari varða sektum, frá 1 000 til 10 000 kr., nema þungri refsing liggi við samkvæmt lögum. Skal farið með slík mál að hætti opinberra mála.

Reglugerð þessi er hér með sett samkvæmt lögum nr. 83 15. ágúst 1966, um skipulag á fólksflutningum með bifreiðum til að öðlast þegar gildi, og birtist til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Jafnframt fellur úr gildi reglugerð nr. 143 1. júní 1966, um skipulagningu á fólksflutningum með bifreiðum, með síðari breytingu nr. 193 13. júní 1969.

Samgönguráðuneytið, 5. júlí 1979.

Ragnar Arnalds.

Brynjólfur Inghólfsson.